

KÖZGAZDASÁG

Telbisz György 15 éve Szeged közgazdasági életében

(A Délmagyarország munkatársától). Szeged közgazdasági életében elárult egy jelentékeny hely, melegsivű, csak a kisemberek ügyes-bajos dolgával foglalkozó Telbisz György vezérigazgató nem tárgyal többé a Szegedi Kézműves Bank munkatérjében apró egzisztenciális, de a tanyai magyaroknak mégis oly életbevágóan fontos kölcsönműveleteiről. Elnémult ez az atyai gondoskodás, amely szelíden zsörtölődve kifogatta a „klienst“, mire akarja fordítani a kölcsönt s számtalan esetben lebeszélte, ha úgy látta, hogy nem a hasznos beruházás, hanem csak az emberi gyöngeséghen gyökerező mihasznaság a kölcsönművelet hajtóereje.

Napok óta emberek térnek be a bank kártyáscsarnok helyiségébe és könnyezve mondanak részvétet a hátramaradt rokonoknak és munkatársaknak. Egyszerű tanyai emberek, ezek, akik egy egész életre való élménnyel távoztak valaha Telbisz György vezérigazgató elől. Nem is volt Telbisz György olyan „mai“ értelemben vett vezérigazgató, minthogy a Szegedi Kézműves Bank sem volt szószeros értelemben vett bank. Kisemberek meleg családi otthona volt a Szegedi Kézműves Bank és benne Telbisz György a pater familiás, aki inkább a szívével irányította családját.

Mi volt ennek a családias jellegnek a titka? Telbisz György negyvenöt évet töltött el munkában az intézetnél és már munkálkodásának első éveiben felismerte a leegyszerűsített adminisztráció előnyeit. Itt nem kellett kilincselni, nem kellett ácsorogni folyosókon és ajtóknál. Akinek valami mondani, vagy kérni valót, azonnal és várakozás nélkül bemehetett a vezérigazgatóhoz. A bank klímszeleinek nyolevan percentje a szegedi és környéki gazdatársadalom tagjaiból tevődött össze, törpebirtokosokból egy holdtól legfeljebb tíz holdig. Ezeknek kevés pénzre volt szükségük, 100–200 pengőre vásár alkalmával, vagy temetésre. Kevés pénz kellett, de azonnal. A tanyai magyar reggel bejött Telbisz György vezérigazgatóhoz, elpanaszolta buját-buját és délben a kezében volt a kívánt összeg. Ugyanígy volt a kisiparosokkal is, akik a múlt század végén egyre inkább kikerültek a céhek intézményeinek áldásaiból.

Nagy bank annakidején nem is foglalkozott ilyen „filléres“ kölcsönökkel. Idejöttek tehát a tanyák, Tápé, Röske szegény emberei.

S ami Telbisz Györgyöt erre az utra vezette: az emberszeretet volt. Eppen ezért, mert mindenkiért egyformán dobogott érző szíve s mindig mindekin segíteni igyekezett, nem jutott ideje társadalmi életet élni, nem szerepelt a fórumon, mert a jó családapa ragaszkodásával csak otthon, a bankban, családtagjai körében, szegény emberei között érezte jól magát. Az emberi hivatásvállalásnak csak ritkán előforduló példája volt Telbisz György élete.

Amikor a bank válságba került önhibáján kívül, a Pénzügyi Központ önként sietett segítségére. Felismerték a kisemberek pénzügyi életének mindenkiféle fontosságát és szánáltak anélkül, hogy Telbisz György megelőzőleg kilincselte volna.

Gyakran előfordult volt az az eset, hogy a tanyai magyar két-három holdnyi földcskéjére, háromszáz, vagy még ennél is több pengőt akart fölvenni s azt mondotta: lakodalomra kell. Ilyenkor Telbisz György atyai szeretettel meggyőzte emberét arról, hogy nem szabad kis birtokát hiábaválto költséggel megterhelni. Ezzel magyarázható, hogy a banknak aránylag kevés peres állománya volt.

A Szegedi Kézműves Bank magatartásában mindenfelé a megértést és szeretetet hirdette. Példát adott az igazi kereszténységről, a produktív keresztényi szeretetről, amit mindenütt megbecsültek és tiszteletben tartottak. Szeged törzsközségi kereskedői éppen úgy szerették és becsülték Telbisz Györgyöt, mint a tanyavilág kisemberei.

Negyvenöt éven keresztül munkálkodott, soha szabadságon nem volt. Egygyefferrotságát intézetével misem jellemzi jobban, minthogy lemondott nyugdíjáról, hogy ez sem terhelje a bankot. Az utóbbi időben sokat betegeskedett, megviselt idegzete és gyenge szíve nem bírta ki az utolsó küzdelmet.

Jó ember volt, a szegedi és szegedkörnyéki szegény magyarok sokáig fogják áldani emlékét. (bg.)

—oOo—

Nem engedélyezték a szegedi szőlősgazdák megbeszélését

Multheti számunkban közöltük Szécsy György ny. igazgató felhívását, amelyben megbeszélésre kérte a szegedi szőlősgazdákat a Raffai-féle vendéglőbe. Délelőtt 10 órakor több, mint ötszázan lehettek, akik szerettek volna valamit tanulni. Miután az engedély megtagadását csak későn kézbesítették ki, lehetetlen volt a tanyaiakat értesíteni, hogy ne tegyenek meg nagy utat hiába.

Szécsy György tájékoztatta az egybegyűlteket a váratlan fordulatról és kérte őket, hogy nyugodtan távozzanak haza. Az összegyűlteket kérésére nagybőrt csoport, amelyben minden tanyarész képviselve volt, küldöttségileg kereste fel vitéz dr. Shvoy Kálmán országgyűlési képviselőt a lakásán és kérték a képviselőt, hogy ügyüket tegye szóvá illetékes helyen, mert nem volt még rá példa, hogy a szegedi gazdaközönység ne beszélhette volna meg ügyes-bajos dolgait. Shvoy Kálmán megígérte, hogy a szőlősgazdák ügyét magáévá teszi, már az elmúlt években is eljárta ügyükben és annak köszönhető, hogy eddig még egyetlen tőke szőlőt sem irtottak ki a szegedi homokon. Kérte azonban a jelenlevőket, hogy feltétlen kérjenek engedélyt az 1929 után telepített és 1000 négyszögölnél nagyobb betelepített szőlőre, mert anélkül senkin sem tud segíteni.

A nagyszámu küldöttség megnyugodva hagyta el Shvoy Kálmán lakását.

—oOo—

Leszállították a mezőgazdasági eszközök árát

Budapest, február 17. Az árelvezés kormánybiztosa leszállította a mezőgazdasági üzemek számára szükséges termelő eszközök árát. Husz századekkel csökkentették a szekértengelyek, mezőgazdasági villák, gereblyék, ásók, lapátok, kapák, balták, fejszék, kalapácsok, molnár- és kömög-munkáló szerszámok árát. Tíz századekkel tették olcsóbbá a mezőgazdasági láncárukat és 5 százalékkal szállították le a lópatkó, a fogatos ekék, a boronák és perméző gépek árát. Husz századekkel csökkentést léptettek életbe az ekéfejeknél, szántóvasaknál, csoroszlyáknál, kormánylemezeknél és ekétaipaknál. Az ármérséklés révén körülbelül egymillió pengővel csökken a mezőgazdasági üzemek terhe.

Kerékpárosok!

Elsőrendű kerékpárokat engedményes árban részletre adom. Gumikat s alkatrészeket most filléres Szántó Sándor-nál, árban kaphat Szeged, (Kiss D. palota, Kiss u. 2.)

(Nehézségek a romániai fabehozatal körül. Román viszonylatban még mindig nehézségek vannak a fa szállítása körül, mert a romániai fatermelők újabb az eladási feltételeket is szigorítják. Az épületfaanyagok szállítását csak készpénzfizetés ellen vállalják, sőt megtörtént, hogy előre fizettették és ennek biztosítására fedezeti váltót kértek. Ilyen körülmények között a romániai fa behozatala nehézségekbe ütközik, azonban remélhető, hogy a Bukarestben folyó tárgyalások a nehézségeket ki fogják küszöbölni.)

„Görbe éjszaka“
Február 20
Tisza-kávéház

Tőzsde

Budapesti értéktőzsde zárlat. Gyengébb irányzattal nyitott az üzleti forgalom a mai tőzsdén. Kezdetben a piac egész területén az eladók voltak többségben és az első kitések gyengébb áron jöttek létre. Nemsokkal nyitás után alacsony áron vevők jelentkeztek. Az alaphangulat barátságossá vált és a fedező vásárlások nyomán a kereslet megjavult, úgy, hogy a részvények emelkedő áron cseréltek gazdát. A halasztási üzletek elintézése után a kedvező vélemény mindjobban megerősödött és a részvények kezdeti árvesztésének egyrésze megtérült. A tőzsde még így is nagyrészt gyengébb irányzattal zárt. Magyar Nemzeti Bank 158, MÁK 285, Ganz 148, Egyesült Izzó —, Szegedi kenderfonógyár 37.

Zürichi devizazárlat. Páris 11.665, London 20.64, Newyork 440.50, Berlin 176.80, Brüsszel 74.325, Milánó 23.20, Amszterdam 236.25, Szófia 5.40, Prága 15.095, Varsó 83.12, Belgrád 10, Athér 3.90, Bukarest 3.37.

A Magyar Nemzeti Bank hivatalos valutaárfolyamai. Angol font 15.95—16.15, belga 57.50—58.10, cseh korona 7.50—10.00, dán kor. 70.95—71.75, dinár 6.00—7.50 (500 és 1000 din. címletek kivételével), USA dollár 340.35—344.35, francia frank 8.95—9.15, kanadai dollár 332.00—337.00, hollandi forint 183.80—185.80, lengyel zloty 60.00—61.40, leu 2.40—3.45, leva 3.00—3.60, lira 16.90—17.90, (az 500 és 1000 lírás bankjegyek kivételével), német márka —, norv. kor. 79.90—80.80, svéd kor. 81.90—82.80, svájci frank 77.35—78.25.

Budapesti terménytőzsde zárlat. A készrúpiacon búzában az irányzat jól tartott volt, a hivatalos zárlati árfolyamokat 5 fillérral felemelték. A zab 5—10 fillérral gyengült. A határidős piacot barátságosabb volt a hangulat, a rozs 5—11, a tengeri 8 fillérral javult.

Budapesti terménytőzsde hivatalos árjegyzése. Búza tiszai 77 kg-os 20.45—20.55, 78 kg-os 20.65—20.75, 79 kg-os 20.85—20.95, 80 kg-os 20.95—21.05, felsőtiszai, tiszadunai, dunántúli 77 kg-os 20.35—20.45, 78 kg-os 20.55—20.65, 79 kg-os 20.75—20.85, 80 kg-os 20.85—20.95, Rozs pestvidéki 13.90—14.00, takarmányárpa I. 16.00—16.30, sörárpa kiváló 18.75—19.25, zab I. 19.55—19.75, tengeri tiszántúli 14.30—14.40.

Csikágói terménytőzsde zárlat. Búza tartott. Májusra 67 hétényolcad—68, júliusra 68, egyenyolcad—egynegyed, szept. 69. Tengeri lanyhuló. Májusra 48.75, júliusra 50 egyenyolcad, szept. 50. háromnyolcad. Rozs jól tartott. Májusra 45.5, júliusra 46 egyenyolcad, szept. 47.75.